

Из књиге ГУСЛАРСКЕ ПЈЕСМЕ Милана Р Додеровића,
издавач Енергопројект Београд 2008

СВЕТИ КРАЉ ВЛАДИМИР ДУКЉАНИН
Први део

Кажу гусле гусле јаворове
Некад давно на царске дворове
Порасла је цура као вила
Мила ћерка цара самуила
Племенита лијепа Косара
Мудра бјеше мудрија од цара
Али сузе од очују ваља
Она жали несретнога краља
Владимира који Дукљом влада
Мудра момка лијепа и млада
Њега царе у тамницу баци
На њему су окови и ланци
А тамницу ко ће да опише
Ту ваздуха нема да се дише
У њојзи је само камен сури
Љуте гије и људски костури
Са тавана мутна вода врије
А ђевојка своју тугу крије
Да невиде слуге и дворани
Па ријеши и добро порани
Прије дана и свитања зоре
На тавничке дошета прозоре
Па тихијем гласом цура виче
"Знаш ли краљу Божји мучениче
кад ти ове тавнице допаде
моје сунце са небеса паде
кад на теби тешки ланац звекне
моје срце у грудима јекне
препукнуће да је од челика
неправда је нате превелика
не од Бога но од баба мога
не видио дана бијелога
и губа га разносила жива
није њему Дукља земљакрива
но да узме Валону са Драчем
нападе те крвничкијем мачем
одузе ти престо и државу
још на муке да ти узме главу
да Богда му нетребало ништа
ти нијеси бјежо са бојишта
но му скрха силу небројану
и на Облик и воду Бојану
али каже пословица стара
краљ неможе победити цара
неможе га круна сачувати
вјекови ће на њега плувати
није моро људску крв пролити
отац ми је па ћу га молити
да те таме ослободи црне
да ти престо и државу врене
да те зетом рођенијем зове
да се каје за своје грехове
ако жеље не испуни мене

заглуићу таласе ледене
у дубину преспанскога вира
пошто нећу краља Владимира".

Онда цура у јаду њеноме
Даде молбу родитељу своме
Отац јој је испунио жељу
И вјенчање прође у весељу
Па одоше драчу и Валони
Те у миру цароваху они
А кад живот бијаше о концу
Самуилу цару Македонцу
Царску круну и државу њину
Он предаде Радомиру сину
На пријесто сједе царе нови
Али му се угасише снови
Одлеће му и круна и глава
Од "каина" Јован Владислава
Погоди га стријелом из лука
У планини као горског вука
Он прилику искористи ову
Кад су били у хитроме лову
Уби брата од ођеног стрица
Да му царска припане столица
Самуилу свијећу ископа
Те се круне и царства докопа
На телале справи поруке
Да је умро од божије руке
Тешку жалосса дворца прогласи
И Косари допадоше гласи
Свијет јој се у таму претвори
Сузе лије а краљу говори
"Ја полазим на гроб брата мога
а ти немој Бога ти једнога
сумњиве ми изгледају ствари
владислав је варалица стари
можеш тамо изгубити главу
зацрњети круну и државу"
Тако рече жалосна и бона
И похита с краљевскога трона
А кад дође до стонога града
Царева је дочека парада
А цар први у сузама хита
И за зета Владимира пита
Што га нема што дошао није
На глас наше тешке погибије
Док се зачу ријеч од Косаре
"Бојимо се какве пријеваре"
Тад Владислав варалица стара
Крс од злата узе из њедара
Па се куне Богом и свецима
Колико их у хршћана има
Да им илу учинио неби
но би прије живот узо себи.
Сузе лије часни крс целива
То вјерова жалосна одива
Од жалости болује грозницу
Па изађе брату на гробницу
Исплака се и засади ружу
Па се врну Владимиру мужу
Све му прича коса мудра глава

О заклетви цара Владислава
Краљ на ово донесе одлуку
Биће боље да су у дослуху
Па остави престоницу стару
И краљицу лијепу Косару
А однесе своју дичну главу
крволоку каин Владиславу
Краља прати свита поносита
А чека их аждаја несита
Сто засједа успут растурише
Уз покличе бојне и јурише
Мислећ нису цареви војници
Но некаки друмски разбојници
Но да видиш жалосна призора
Кад дођоше до царскога двора
Дочека их војска превелика
С наџацима од љута челика
По наредби цара Владислава
Сви му гости осташе без глава
А Владимир краљу и витеже
Мач потеже и у храм побјеже
Па се сњима пред олтаром бије
Боже мио страшне погибије
Мач сијева Владимира краља
Кида главе а трупине ваља
Ту је триста глава одрубио
Док је црну земљу пољубио
Под гомиле дрвља и камења
У заштиту Христова знамења
(Из овог се научити даде
Шта владари за столицу раде).